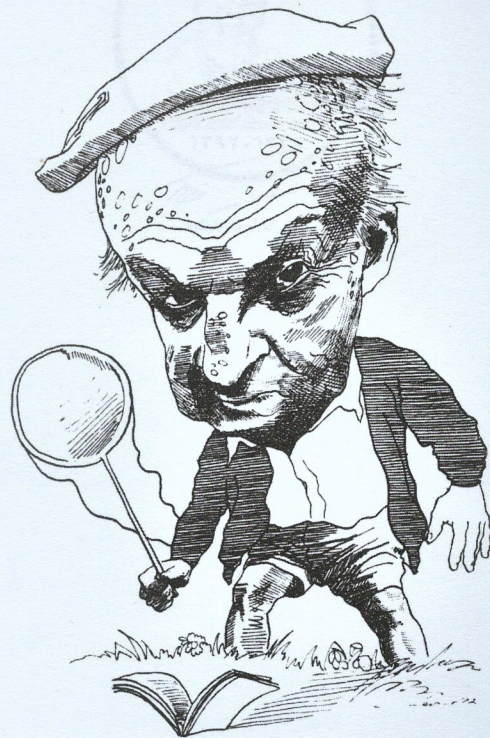

ولادیمیر نابوکوف

پیلین

ترجمه رضا رضایی

تهران ۱۳۹۷

نابوکوف، طرح از دیوید لویین

پیش‌گفتار

ولادیمیر نابوکوف (۱۸۹۹-۱۹۷۷) نویسنده، شاعر، نقاد و یکی از مهم‌ترین چهره‌های ادبی قرن بیستم است. دو ویژگی برجسته نابوکوف را یکی قدرت سبک و انشا و دیگری تخیل خیره‌کننده او دانسته‌اند.

نابوکوف در سنت پترزبورگ و در خانواده‌ای مرفه و اشرافی به دنیا آمد. پدرش در روسیه فعالیت سیاسی داشت اما خانواده نابوکوف در سال ۱۹۱۹ به اروپای غربی کوچ کرد. نابوکوف در انگلستان درس خواند و در سال ۱۹۲۲ در رشته ادبیات فرانسه و روس از دانشگاه کیمبریج فارغ‌التحصیل شد. سپس به برلین و نزد خانواده رفت. همان سال یک گروه ضد شوروی پدرش را به اشتباه ترور کرد.

نابوکوف در برلین با نام مستعار ولادیمیر سیرین برای نشریه‌های مهاجر روس مطلب می‌نوشت. در سال ۱۹۳۷ به فرانسه رفت و نوشتن به زبان انگلیسی را شروع کرد. در سال ۱۹۴۰ به ایالات متحده رفت و استاد ادبیات انگلیسی در کالج ولزلی (۱۹۴۱ تا ۱۹۴۸) و استاد ادبیات روس در دانشگاه کورنل (۱۹۴۸ تا ۱۹۵۹) شد. در ۱۹۴۵ به تابعیت

امریکا در آمد. بعد از انتشار لولیتا و موفقیت این کتاب، نابوکوف سرانجام از تدریس کناره‌گیری کرد و به سوئیس رفت و در آن‌جا صرفاً به نوشتن پرداخت.

آثار روسی نابوکوف زیر نظر خود او به انگلیسی ترجمه شدند، از جمله ماشنکا (۱۹۲۶؛ انگلیسی - ماری - ۱۹۷۰)، شاه، بی‌بی، سرباز (۱۹۲۸؛ انگلیسی ۱۹۶۸)، دفاع لوژین (۱۹۳۰؛ انگلیسی ۱۹۶۴)، خنده در تاریکی (۱۹۳۳؛ تجدید نظر و ترجمه به انگلیسی در ۱۹۳۸)، استعداد (۱۹۳۷؛ انگلیسی ۱۹۶۳)، دعوت به گردن‌زنی (۱۹۳۸؛ انگلیسی ۱۹۵۹). نخستین رمان انگلیسی نابوکوف زندگی واقعی سیاستین نایت (۱۹۴۱) بود. لولیتا در ۱۹۵۸ در امریکا منتشر شد. پنین (۱۹۵۷)، آتش رنگ باخته (۱۹۶۲)، آدا (۱۹۶۹)، چیزهای شفاف (۱۹۷۲) و به دلک‌ها نگاه کن (۱۹۷۴) شاهکارهای بعدی نابوکوف بودند. تعداد زیادی داستان کوتاه، نقد، شعر، ترجمه، مسئله شطرنج و مقاله پروانه‌شناسی از او باقی مانده است.

پنین، چهارمین رمان انگلیسی نابوکوف، با آثار دیگر او تفاوت دارد. این کتاب مجموعه‌ای است از اپیزودهای نسبتاً مستقل که رمان به معنای متعارف نمی‌سازند. به همین دلیل، پنین خوانندگان و دوستداران خاصی داشته است و نقدها و بررسی‌های متعدد درباره‌اش نوشته‌اند. با این همه، پنین «ناشناخته»ترین اثر نابوکوف به حساب می‌آید، و هنوز بسیاری از زوایای آن نامکشوف مانده است یا امکان کشف‌های مجدد در آن وجود دارد. ویژگی‌های نامتعارف یا حتی منحصر به فردی در پنین به چشم می‌خورد که مهم‌ترین آن‌ها و فورکاراکترها در حجم اندک، گستردگی زمان، عقب‌گردها و جابه‌جایی‌های تقویمی، طرح

دایره‌ای (یا کروی)، و اختلاط روایت‌ها و راوی‌هاست. مترجم برای آشنایی بیش‌تر خوانندگان علاقه‌مند نوشته‌ای از مایکل وود، منتقد انگلیسی، ترجمه کرده که در پایان کتاب آمده است، هر چند که به گفته خود او هنوز بسیاری نکته‌ها ناگفته مانده‌اند.

در مورد ترجمه کتاب نیز این توضیح لازم است که شخصیت اصلی رمان به زبان انگلیسی نامتعارف و گاه نامفهومی سخن می‌گوید، و مترجم سعی کرده است همین حالت غیرعادی را (که گاه بسیار فاضلانه و گاه کاملاً عامیانه و مغلوط است) به نوعی در ترجمه منعکس کند.

مترجم خود را مدیون دوستانی می‌داند که در بهبود متن ترجمه نقش مؤثر داشته‌اند: احمد کسایی‌پور که ترجمه را با اصل مقابله و بعضی نارسایی‌ها را رفع کرد، عبدالعلی عظیمی که متن فارسی را خواند و پیشنهادهای مفیدی داد، و بخصوص رضا خاکبانی که با دقت و موشکافی متن را خواند و نکته‌های مهمی را گوشزد کرد و راهگشایی‌هایش برای مترجم آموزنده بود.

از محمد زهرایی، مدیر نشر کارنامه، که با دقت‌ها و ذوق ورزی‌های خود کتاب را به شکل شایسته و درخور به سامان رساند، صمیمانه تشکر می‌کنم. همچنین از همه دست‌اندرکاران نشر کارنامه که برای آماده‌سازی این کتاب زحمت کشیدند سپاسگزارم.

رضا رضایی

تهران، پاییز ۱۳۸۳

یادداشت بر چاپ دوم

اکنون که با استقبال خوانندگان این کتاب تجدید چاپ شده است ذکر